

že má býti snahou Volné Myšlenky, jednak hájiti svobodu svědomí v nejširším rozsahu tohoto pojmu, jednak potírati nenávisť národnostní, která je vždy a za všech okolností nepřitelem všeobecného blaha;

že žádná sociální skupina nemůže trpěti, by její práva jako lidí a občanů pro příslušnost rassovou, náboženskou nebo národní zkracována byla;

že nejvyšším cílem Volné Myšlenky je osvobození lidstva od náboženského a nacionálního fanatismu;

zkrátka v souhlase se základními zásadami Volné Myšlenky

prohlašuje XIV. světový kongres Volné Myšlenky vzhledem k otázce židovské následující přání a očekává ode všech organizací stále úsilí o jejich realizaci.

I. Antisemitismus.

Ježto antisemitism je nejfrappantnějším výrazem náboženské a rassovní nenávisť a židé jsou vždy prvními jejími oběťmi; jelikož dále antisemitská propaganda spekuluje s nejnižšími lidskými pudy a proto se jeví jak pro židy, tak i pro jejich spoluobčany býti škodlivým hnutím, zkrátka je v odporu s podmínkami spolužití, jež na principech humanitních se zakládá,

vyzývá kongres volné myslitele všech zemí,

1. by věnovali své síly potírání antisemitismu, přesvědčující všechny vrstvy společnosti o škodlivosti náboženské a rassovní nenávisť,

2. by snažili se vybojovati občanská práva židům v těch zemích kde jich dosud postrádají.

II. Židovství a židovský klerikalism.

V uvážení, že židovství zřizuje nepřestupnou zeď mezi náboženskými předpisy, upravujícími život lidu židovského a výsledky moderní vědy;

že základy víry, předpisy a dogmata zřízená před tisíciletími nejen požadavkům intelektuálního a sociálního života naší doby neodpovídají, nýbrž dokonce s těmito co chvíli v rozporu se ocitají;

že je třeba židovskou morálku jako každou jinou morálku náboženskou nahraditi morálkou sociální; že židovský klerikalism je největším nepřitelem židovského lidu, poněvadž on to jest, jež udržuje lid v nevědomosti, pověře a náboženském fanatismu;

že židovská výchovná organizace t. j. „cheder“ již záhy ducha židovské mládeže kazí, vychovávajíc ji v duchu zvyků a pojmů mrtvé minulosti, neslučitelném proto s principy současné morálky a vědy:

vyzývá kongres židovské volné myslitele

1. aby uspořádali mezi židy čilou propagandu ve prospěch principů a světového názoru Volné Myšlenky,

2. aby vysvobodili židovský lid od jha klerikalismu,

3. aby vychování a vzdělání ve školách zřídili na základech čistě laického poznání.

Návrh Josefa Rejmána, delegáta z Chrudimi:

XIV. kongres Volné Myšlenky v Praze projevuje obdiv hrdiněmu mladíku, Vilému Nemravovi, jež v důsledcích svého pevného přesvědčení odepřel nositi vražednou zbraň a za to řadu let již úpí ve vojenských vězeních. Současně vyzývá kongres vládu, aby ve smyslu pravé humanity tohoto neohroženého mučenika svobody svědomí propustila bezodkladně na svobodu.

Esperantista klubo en Praha (Klub Esperantistů v Praze) podal kongresu tento návrh:

Kongres se usnáší: Volná Myšlenka nechť zařadí mezi jednací řeči na svých kongresech pomocný mezinárodní jazyk „Esperanto“.

Odůvodnění:

Pomocná řeč mezinárodní Esperanto dosáhla již při jednáních světových, kde zastoupeni byli delegáti různých národností, velmi praktických výsledků. Kromě tří úspěšných kongresů Esperantistů, pořádaných r. 1905 v Boulogne sur Mer, r. 1906 v Ženevě a roku 1907 v Cambridge, jichž účastnilo se pokaždé přes 1000 stoupenců této pomocné řeči, zastupujících 20 různých národů, uvádíme též kongresy odborníků, na nichž jedhnohlasně bylo Esperanto zařazeno mezi řeči jednací: kongres terapeutiků, dentistů, úředníků i pacifistů (přes 30 mírových společností dopisuje již Esperantem).

Vzhledem k neobyčejné snadnosti Esperanta, jež možno osvojit si během několika týdnů, a s ohledem na obrovský jeho význam v dnešních stycích mezinárodních můžeme s jistotou očekávati, že tato závažná otázka, která byla již na kongresu v Římě ventilována, dojde náležitě pozornosti a příznivého rozřešení ve prospěch Volné Myšlenky a oněch její stoupenců, kteří neznajíce žádné z obvyklých řečí jednací, jsou dosud nuceni pro tuto příčinu vzdávati se platného osobního účastenství na kongresech Volné Myšlenky.

Vedle resolucí, jež bez obtíží mohly býti přijaty, jsou také resoluce a návrhy, které pro svoji dalekosáhlou a veliký význam potřebují, aby byly skutečně podrobeny opravdové diskusi na sjezdu a které proto shora zmíněné sekretariáty neprohlašují jako sjezdem přijaté, ponechávajíc definitivní rozhodnutí o nich nejbližší příštímu světovému sjezdu. Tak byl zaslán sjezdu od občana **L. Beubiata** z Limoges ve Francii přepis a resoluce tohoto znění (francouzsky):